orotarik begira adi (N 379).

oro du beztitzen,
ız gelditzen.

ıaiatza su eske.

= *ogi orde, ogi truke)* (N 381)

aragiti alha, ordea bai bertze

da otsokiz elikatzen, baina bai guziez).

ıean,
ıetsean.

e laguna duanean, zakurra izan ean).

ıan gerta.

ak, oihanera beha (N 386).

itzen mandataririk bera iduririk.

ahunzaren aragiaz bake.

ea, hala sinhestea.

an ere 'H'rik ez agertzea ohargaator (= mod. ezke). Hutsa, ene tor. Beste batzutan (286, 705)

ıoak zer baitetsa
emak donhetsa.

(Otsoak esaten duena, otso-emeak donhesten du, onhartzen du. 'Baitetsa' = bait detsa; eta 'detsa' eta 'donhetsa' berbo sintetikoak dira; part. etsi eta donhetsi)

soaren ahotik ixtar bat ere on.

(Otsoaren autzetatik salbatuz gero, edozer ongi da.

392 — Otsoaren ihesi nenbilela, bat nendin hartzareki. (N 392).

393 — Otso gosea ekurugaitz.

('ekurugaitz' = artega, urduri).

394 — Otso larrurik jaunz eztezala,
enzun nahi ezpaduk otsoa izala.

395 — Pazkoz urkagei duenak
garizumaren laburrez ditu penak.

396 — Pika nolako, umea halako.

397 — Pitar emoiezkoak gozo hobea du ezi ez arno erosizkoak.

(Gozo hobea du emana izan den pitarrak, erositako arnoak baino).

N 392 — 'nenbibela' (1657). Erraz konpreni daiteke eskuzko 'l' eta 'b' nahastea.

— Zordun gaxtoaganik olo, hura ere ez oro.

— Zori onari irekok atea,
eta gaitzari auko beha.

('gaitzari auko beha' = gaitzari hagokio begira, beha).

— Zoroa da, bere kaltetan,
argi bilha dabilena gauza ilhunetan (N 439).

— Zor zaharra, min-berrizale.

— Zunharrak eder du adarra,
bana fruturik eztekarra.

(Zumarrak eder du adarra, bainan ez dakar fruturik) (N 441).

442 — Zura berago, harra barnago.

443 — Zuretik ezpala.

444 — Zurginaren etxea zotzez,
zotzez ere motzez.

445 — Zuzen gaxtoak, porua handi.

('porua' = zalaparta).

446 — Tontoak zer daki egiten?
Onsa eginen desegiten (N 446).

447 — Traidore da bere buruaren,
konseilluari gordatzen ari dena egiaren.

(konseiluari egia gordetzen diona).

N 439 — '-netan' letrak falta dira 1657-koan. F. Michel-ek, bidez, erantsi egin zituen 1847-koan. Atsotitz honetan, berriz, 'ilhun' dator (Ikus N 177).

N 441 — Ikus N 422.

N 446 — 'onsa' (= mod. onza) dator.

"Atsotitzak eta Neurtitzak"
Oihenarte. Ed. Auñamendi 1971

448 — Tusto du irabazten,
jokoa eta putak dituenak ahaz

('Tusto' = erruz) (N 44

449 — Tupa nolako, arnoa halako.

('tupa' = gupela).

450 — Uhalde, nola aiz horla aberast
dore izatez (N 450).

451 — Unhaia aiher unhaiari.

(Artzaiak artzaia gorrot

452 — Unzia zembatez hutsago,
hambatez da ozenago.

453 — Unzi gaxtoa da, galtzen duen

454 — Urak ezteramana, uharreak.

('urak' = euria Oihenar nez).

455 — Urak eznea galtzen du, esk
dea (N 455).

456 — Urde goseak ezkur amets.

457 — Ur-garbizura, iturburura).

(Ur garbi bila, iturbur

458 — Urliaz gaizki erraiterakoan,
ezarzkik eure faltak golkoan.

N 448 — 'ahasten' dakar, 's' goth. Hutsa

N 450 — 'aberastu' dakar (= mod. abe
333, 494 eta 598.

N 455 — 'eske' (= mod. ezke) eta 'adis
Biak huts direla uste dut.

ına Jainkoari, berraio itsasoari
ıiten ez dakiena, jarraik bekio
berraio' = sint.).

ditu urak.

o hatzana.
indu, egintzaz otso).

loan ageriko da zer den hirerik

bihi-piloan).

atuz, jalgiten zait horzkatuz.
an' = sartu zitzaidan).

begiak? Lot itzak eure erhiak.

bidez bahoa, uk eureki ekita-

: abuztuan bidez baldin bahoa,
kin parasola. 'uk'=edun, euk

'. Bestetan 'oha' dator (61, 349).
estalde atsotitz hau eta lehenago
584, eta 606 bereziki).
hen hedatuago, normala izan da
e. Aski da, gonbarazio baterako,
ık' arakatzea (1846).
jamentiaz' eta 'Ifernaiz' parteak
ta hauek ditugu: ikaraturen iz,
gonen iz, orhit adi, abilana, desa-
kharadi, izan adin, erregla itzak,

ere: lotsa izan bahiz gizonaren-

a du lege hau berau Etxepare-ren
izkribuetan (Ikus 'Homenaje', I,

- Sobera jakinsu izanez, gabe zedin axeria buztanez.

- Soska soska biltzen da franka.

- Sua datxekonean auzoko etxeari, gogoa emak eureari.

  ('datxeko' = iratxekitzen zaio, sint.).

- Thu etxatua zeruan gora, begithartera derora.

  (Zeruan gora botatako txistua, aurpegira erortzen da. 'derora' = erortzen da, sint.).

674 — Urdaia eta arnoa, urthekoa; adiskidea urthetakoa.

675 — Urrunera dohena ezkontzera, edo da enganatu, edo doha enganatzera.

676 — Urrun hiriti, urrun osagarriti.

677 — Urthearekila, iragan dateeno, kexa ezadila.

(Ez hadi kexa urteaz, iragana izan dedin artio. 'Iragan date' = haya pasado, se soit écoulée).

678 — Urthe ehunez gudukan, eta behin ere ez kolpukan.

(Burrukan bai ehun urtez, baina kolpeka ez) (N 678).

679 — Xekenak onik eztu, urrazaleak eztuke.

(Zekenak ez du dirurik, gastatzaileak ez du izango).

680 — Amaizunari kexua.

(Alegia: alperrik kexatzea) (N 680).

N 678 — Berriz ere 'urthe ehun', eta ez 'ehun urthe'. Ikus 56 eta 'Neurtitz'etan O 109.

N 680 — 'kexüa' (1657).

710 — Begi hersiak ahalgerik ez (N 710).
(Hitxitako begiak, lotsarik ez du).

711 — Zahar nendin, zora nendin.
(Zahartu nintzen, zoratu nintzen).

12 — Aho tapatian ez sartzen ulurik.
(«ulurik» = eulirik).

3 — Zamal xipi potro handi.
(Zamari txikiak, pottoka handi).

714 — Gizon atzia otxaban otxaba ere arana.
(Mitxelenak ez bide daki zer adierazten duen, eta nik ere ez).

715 — Dupha gaxtotik ezta arno honik jalgiten.
('dupha' = upela).

716 — Guk ordena, Jainkoak zathi.
(Guk ordena, Jainkoak desegin).

717 — Onhets nezan haritza
iduri zekidan gorbitza.
(Maitatu nuen haritza, eta iruditu zitzaidan gurbitza. «Gorbitza» = madroño, arbousier).

718 — Haur ola, zirola.
(Mitxelenak hau dio: «es incomprensible para mí»).

719 — Hobe da zahi hutsa
ezi ez aho hutsa (N 719).

720 — Pika asiari gerezia mingar.

N 710 — 'hersiac' ez dut 'herziak' irakurri, 'hersiak' baizik.
N 719 — 246-gn. atsotitz berbera da.

721 — Kridala ezin hel dadinari
mahatsa agraz.
(Ikantean hel ezin daite gordin zaio).

722 — Akuliaren kuntre ustikua auher.
(Akuluaren kontra ostiko

723 — Suiaren aldian, eztupa akaba.
('suiaren' = suaren).

724 — Arrats orzadar, biharamun eki
(Arratsean ortzadarra, bi, ki).

725 — Auko bihardrano.
(Hagokio bihar arte ,itx arte) (N 725).

726 — Xapel batez bi buru ezin onsa
('xapel' = kapelo, sonbr

727 — Aseak gosea eztakuske.
('eztakuske' = ezin deza

728 — Errumara joan zedinak, bere le
(Erromara joan zenak, zuen, myth.).

729 — Aizo hon dienak goiz hon.

730 — Porru eta porru da abadearen

N 722 — 'auher' hemen, Zuberoan beza ere 122.
N 724 — 'orcadar' hori 'orzadar' da (ikus
N 725 — Ikus 'auko' horixe (54, 438).